

Orgaan van de „Vereniging Vrienden van de Zaanse Schans” — Verschijnt 4 x per jaar

Secretariaat: B. Ijskes, Bleekersstraat 34, Zaandam

Postgiro 42940 ten name Nutsspaarbank Zaandam ten behoeve van boekje no. 9343

december 1963 - No. 8

ONZE AKERBOOM

De uitvoerder op het terrein van de Zaanse Schans, in dienst van de Stichting is toch wel iemand voor wie onze leden grote belangstelling zullen hebben.

Hij toch is het die de opbouw als het ware van dag tot dag gadeslaat en bewaakt.

Zo togen wij dus op een winderige herfstavond naar zijn huis aan de Prins Hendrikstraat te Zaandam om hem te bezoeken.

„Is U in de Zaanstreek geboren?”, zo luidde onze eerste vraag. Onze uitvoerder bleek in Bergen N.H. geboren te zijn. Zijn vader stond in dienst van de familie van Reenen en woonde op het terrein van „Het Oude Hof”, thans Volkshogeschool.

Zijn jongenstijd op „Het Oude Hof”

De Jonker van Reenen had een bepaalde liefhebberij, timmeren. Nu nog staat op het terrein een flinke timmerloods met een uitgelezen verzameling gereedschappen.

Vermoedelijk daardoor kwam het dat die jongen van Akerboom het timmeren ging leren op de Technische School in Alkmaar. De reis ging in die dagen vanzelfsprekend met „Bello”.

Veel heeft hij genoten in het lommerrijke Bergen van die dagen. Hij was een eerste klas boomklimmer. Bladeren harken en eikels zoeken kon hij als de beste, maar toen het eikels zoeken later van de leertijd af moest, gaf dat wel wat moeite met vader, want het timmeren ging voor.

De jonge timmerman vond werk bij de firma Bot van Heerhugowaard en in dienst van dit bedrijf hielp hij mee bouwen aan scholen, ziekenhuizen e.d. in Enkhuizen, Egmond, Bergen, Bloemendaal enz.

Later kwam hij naar Zaandam, hij werkte er bij de firma's

van Sante en Kakes. Naar Zaandam waar hij het meisje leerde kennen, dat zijn vrouw zou worden. Ja, zijn vrouw, waarom zouden wij niet de „eer aan de dames” geven als het erom gaat toewijding aan de Zaanse Schans te beschrijven?

Het schuurtje aan de Rozengracht

Als Akerboom avond aan avond met zijn lijsten en berekeningen aan de huiskamertafel zit, is zijn vrouw alleen maar trots dat zij door hem terzijde te staan, het hare ertoe mag bijdragen. En dan, U kent toch het Dampad in Zaandam wel?

Welnu, daar zijn nu nog z.g. overtuintjes, en in het overtuintje van perceel no. 126 stond een typisch Zaanse schuurtje dat vermoedelijk dateert uit $\pm$ 1700. Het stond dus aan de „Rozengracht”, d.w.z. aan het water. Dit schuurtje heeft Mevrouw Akerboom en haar familie aan de Stichting Zaanse Schans aangeboden als schenking en vol trots liet zij ons de brief van de Stichting zien, waarin sprake is van dankbare aanvaarding.

In november is het reeds naar het terrein van de Zaanse Schans getransporteerd.

Maar nu de baas. Wij zien stapels gebruikte schrijfblocs liggen. Ja, die behelzen allemaal aantekeningen over de panden die al overgebracht zijn, over de voorraden in de loods, over de soorten metselstenen, arduinen stoepen en de schoorsteentegels.

„Daar zit hij nu avond aan avond in te werken”, zegt zijn vrouw, „het is zijn „leven” geworden”.

Ja, wat denkt U van een lijst van voorradige deuren, zo precies en netjes geschreven dat het wel drukwerk lijkt? De soorten?

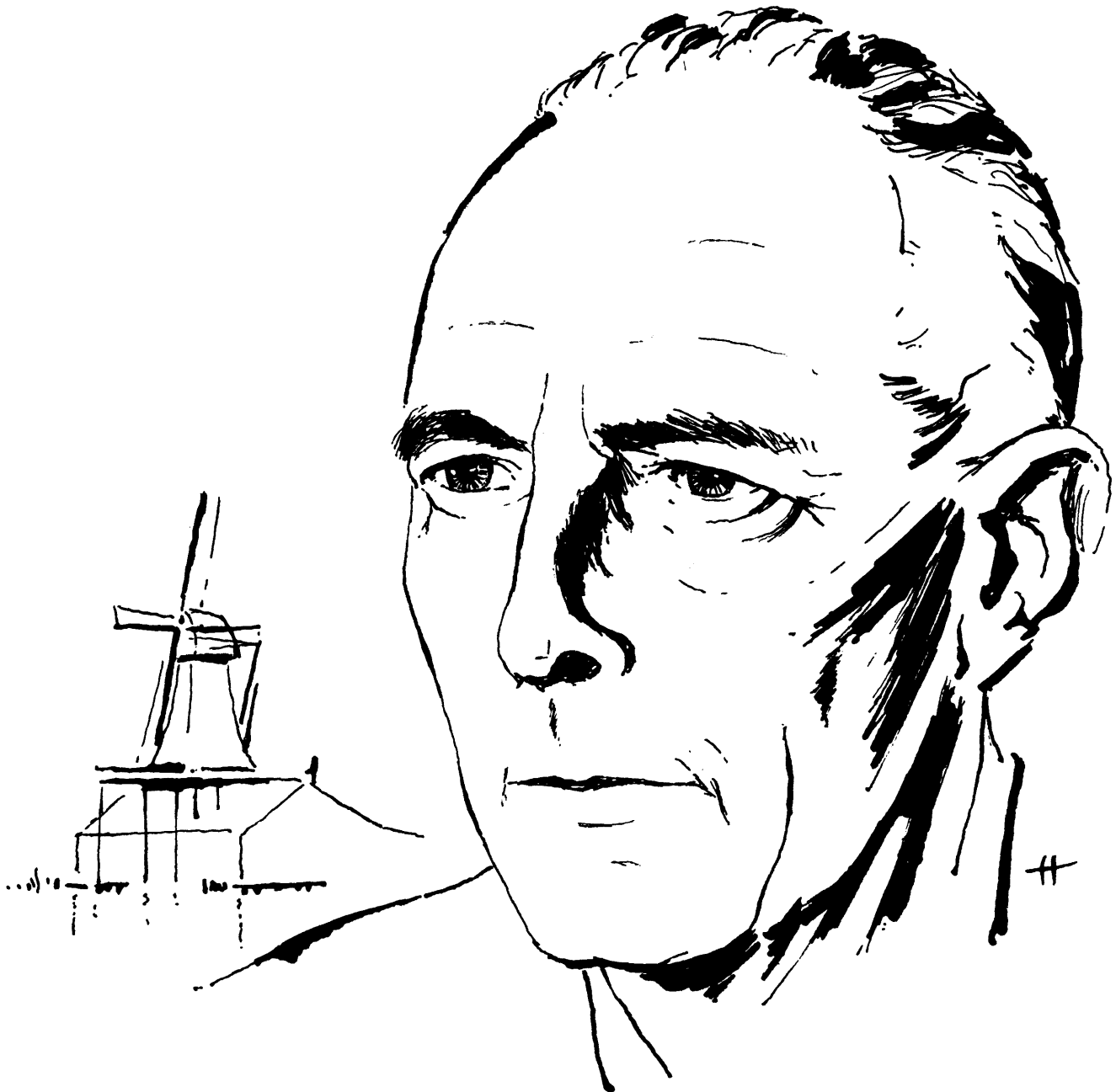
Drie honderd en negen deuren

Kastdeuren, binnendeuren, bedsteedeuren, buitendeuren. Hoeveel het er zijn? Het zijn er 309. Maar het is nog niet eens alles, zegt Akerboom, maar elke deur evenals elk deel of elke balk heb ik z'n eigen nummer gegeven. In de bestekken voor de aannemers heb ik die nummers maar op te nemen en dan weten wij zeker dat het juiste hout op de juiste plaats gebruikt wordt. Op het terrein voert hij deze administratie in de kantoorwagen die aan de oever van de Zaan staat. De plaatsing van die wagen is een grote verbetering geweest.

Of er wel eens bijzonder bezoek komt? Ja, laatst was er met iemand van Monumentenzorg een Amerikaan meegekomen om het huis Jagerspad te bezien, in zijn woonplaats bevindt zich namelijk precies zo'n huis. Dit is vermoedelijk gebouwd door een destijds geemigreerde Zaankanter. Vol vreugde kreeg onze Amerikaan de beschikking over een tekening van de spiltrap, die in „Jagerspad” zal komen. En dan, onze Burgemeester is met diens ambtgenoot van Neukölln wezen kijken. Bij die gelegenheid werd Akerboom voorgesteld als

De Zoon van de Zaanse Schans

A.B.

de heer A. C. Akerboom

OUDE ZAAANSE PAKHUIZEN

„Wij Maarten van Orden Schout, Willem Kroes en Jan Vander Schepenen te Oostzaandam doen Condt eenen Ygelijk dien't behoort certificeren voor de waarheid, dat voor ons gecompareerd is Melchior te Veltrup wonende te Westzaandam dewelke verklaarde te hebben verkogt en dienvolgende te cedeeren Transporteren en in vrijen Eigendom over te dragen bij dezen aan, en ten behoeven van Abraham Schouten wonende te Oostzaandam. Een pakhuis en Erv genaamd de Wellust, getd. No 855 Waarin berging voor circa 30 lasten (= 60 ton) graan, benevens 2 olybakken ieder groot 50 tam (= 75 hl) staande en gelegen te Oostzaandam in de Noord (= de Oostzijde) aan de Weg en Zaan, belent ten Noorden Hendrik Helmmelder, ten Zuiden Maarten Ysbrandsz van't Kaar. 't Pakhuis kan direct aanvaard worden, dog de granen die op 't Zelve liggen en de oly in de bakken liggende zullen daar vrij in mogen blijven totdat de Eigenaars die er Uithalen, komende de Huur daarvan met Primo Febr. voor den koper. Bekennende van de Kooppenningen dezer ter Somma van Een Honderd en Twintig Guldens ten genoegen te zijn voldaan en mietsdien geen 't minste regt actie of Eigendom daar aan te behouden of te reserveren, maar beloofde 't hiervoren getransporteerden te zullen Vrijen en Vrijwaarden volgens Costume dezer plaatse onder verband als na regten. En dat door de Quitantie van de Verponding over het naastvoorgaandejaar van de verponding is gebleken.

In Oorkonde der Waarheid dezer Gezegeld en Getekend dezen 26 January 1811.

*(getd) Wm Kroes
Jan Vander*

*In kennisse van mij
Wn Sommelyjn
secr.*

Deze oude koopbrief betreffende het nog steeds bestaande pakhuis „de Wellust” aan de Oostzijde benoorden het viaduct, is in vele opzichten een merkwaardig en onthullend document. Er blijkt b.v. uit, dat de waarde van vaste goederen in de tijd der Franse overheersing schrikbarend gedaald was: honderd en twintig gulden voor een pakhuis, waarvan we nu de plaats en de vermoedelijke groote nog kunnen vaststellen. Beter beeld van de ontreddering, de armoede en achteruitgang in die tijd is nauwelijks te reproduceren, temeer als men bedenkt dat in de achttiende eeuw de getaxeerde huurwaarden t.b.v. de verponding van 64 te Oostzaandam aanwezige pakhuisen van f 234,— tot f 20,— beliepen, waarbij die van boven de f 60,— de grote meerderheid vormen. En in 1811 bedraagt de verkoopprijs f 120,—! De sterke achteruitgang van de handel en nijverheid deed vele pakhuisen en molens leeg en ongebruikt staan, terwijl de lasten stegen, zodat er maar weinig gegadigden waren om vaste goederen aan te kopen, die onrendabel waren. Slechts zij die over kapitaal en koopmansinzicht beschikten waren, uiteraard voor afbraakprijzen, in de markt. Het onderhavige pakhuis werd verhuurd en dat was met vele pakhuisen het geval. De inrichting van zo'n gebouw liet zelfs toe, dat verschillende daarin aanwezige „zaadkassen aan diverse gegadigden verhuurd werden. In de verkoopacten werd dan melding gemaakt dat de met letter en cijfer aangeduide kassen door bepaalde personen met granen, zaden of andere goederen „belegd” waren tegen jaarlijkse huur, welke penningen bij overdracht aan de nieuwe eigenaars toekwamen. Er werd blijkbaar met sommige pakhuisen een soort veembedrijf uitgeoefend.

Uit de omschrijving van „de Wellust” (die in de onmiddellijke nabijheid van „Juffer” en „Jonker” niet mocht ontbreken) blijkt dat het pakhuis geschikt was voor de opslag van 60 ton graan en 150 hl olie. Deze hoeveelheden doen vermoeden dat het gebouw kleiner was dan nu; mogelijk is er een verdieping opgebouwd.

Vergelijking tussen Pakhuis „de Wellust” en „de Visser”

Ter vergelijking wete men dat het voormalige graanpakhuis „Visser” dat nu nog aan de Vaart en Emmastraat aanwezig is, berging bood aan 120 last, dus 240 ton graan. Nu heeft „Visser” ongetwijfeld een veel grotere vloeroppervlakte dan „Wellust” maar het verschil in capaciteit lijkt naar de tegenwoordige staat gerekend te groot.

Met het noemen van „Visser”, dat sinds het door de vorige eigenaar tot kaaspakhuis veranderd werd „Gouda” genoemd werd, hebben we de aanleiding tot dit artikel bereikt.

In de documentatie, die de grondslag vormt voor het plan Zaanse Schans is een oud Zaanse pakhuis opgenomen en daarvoor was „Visser” gekozen. Nu was er niet zo heel veel meer te kiezen. Van de honderden, merendeels van hout gebouwde graanpakhuisen, die de Zaanstreek vroeger rijk geweest is, zijn er misschien nog een tiental over en daarvan komen er door hun afmeting slechts enkele in aanmerking voor een plaats in de Schans.

De pakhuisen stonden niet uitsluitend langs de Zaan, maar ook veel langs de paden, zo maar gewoon tussen de huizen en over het veld langs de „vaarsloten” verspreid.

Pakhuis „Visser” was reeds lang voor het jaar 1700 aanwezig; in de koopbrieven, die betrekking hebben op eigendommen aan het Jagerspad wordt steeds vermeld, dat vrije overgang verleend moet worden aan de eigenaars c.a. van pakhuis „Visser” aan de Vaart; zij betalen daarvoor een deel van de onderhoudskosten van de brug, die over de wegsloot toegang geeft tot „s heeren wegh”.

Langs andere paden

Ook langs andere, soms uitgesproken woonpaden trof men pakhuisen aan b.v. langs het Zilverpad (zuidzijde Gedempte Gracht), aan het Zeemanspad stond het grote pakhuis genaamd „het Gouden Kompas” dat in ± 1925 gesloopt werd.

Langs het Haringpad (nu zuidzijde van de Stationsstraat) stonden o.a. de graanpakhuisen „het Stadhuis van Amsterdam” en „Magazijn” (400 last = 800 ton bergend) ¹⁾.

Sommige van die pakhuisen werden later tot enige woningen vertimmerd; zo zijn b.v. aan het Ventje en aan het Papenpad zulke pakhuis-woningen nog aanwezig.

Pakhuis „Visser” is het schoolvoorbeeld van een zaadpakhuis. Het bestaat uit een „middenschip” met twee vleugels, hier luivingen genoemd. De fundering bestaat uit zware gemetselde penanten, die veelal zo hoog waren opgetrokken dat de vloer bij een eventuele watersnood droog bleef en geen schade voor de opgeslagen goederen kon ontstaan. De voor- en achtergevel rust meestal op een voeting. Het centrale deel is een uit zware balken samengesteld

¹⁾ op de plaats van „Magazijn” is later de loge „Anna Paulowna” gebouwd.

skelet van stijlen en zolderbalken, die door dubbele korbelen aan elkaar verbonden zijn. De zolder kan hierdoor ook een zware last torsen. De ruimte tussen de stijlen is door schot- in vakken ten verdeeld, terwijl in het midden een looppad is uit-gespaard. De aldus gevormde vakken, kassen genoemd, zijn aan de loopzijde van wegneembare planken die tussen de stijlen passen voorzien. Deze planken droegen de nummers en/of letters van de kassen en worden kashouten genoemd.

Hoe het zaad werd opgeslagen

Het zaad werd ter hoogte van plm. 1 m 20 cm opgeslagen. Dit moest steeds worden „omgezet”, d.w.z. het moest ter voorkoming van kiemen of ander bederf in beweging blijven. Daarvoor had men aan het einde van de kas een opening uitgespaard. De „zaadverschietter” ging nu met zijn houten schop („zuchtlepel” genoemd) in de kas om het zaad van de voorzijde naar de achterkant van de kas te scheppen. Ook liet men wel eens aan het einde van het pakhuis één kas open, om het zaad van de naastgelegen kas in te kunnen scheppen teneinde zo vervolgens alle kassen een beurt te geven. Granen en zaden verdragen geen licht, ramen ontbraken dus in een zaadpakhuis, maar het was mogelijk te „luchten” door in de zijwanden z.g. slagen open te zetten, dit zijn luiken in de „getrapte weeg”, die in gesloten toestand onzichtbaar zijn. Bij het zaadverschieten werd nogal stof ontwikkeld en dan werden de slagen geopend.

De wanden van het pakhuis hadden geen dragende functie en waren uit overnaads aangebrachte zware delen samengesteld. De planken waren over de gehele lengte met z.g. taaië spijkers op elkaar geklonken, terwijl bovendien tussen de delen een teertouwje was gelegd, waardoor een dichte wand ontstond, die aan een scheepshuid deed denken.

Het aangevoerde zaad werd door zaadsjouwwers in linnen draagzakken geschept, naar de kassen gedragen en daarin uitgestort; voor de zolderkassen betekende het bovendien de trap bestijgen. Het sjouwwerk werd meestal aangenomen door een ploeg z.g. „korendragers”, die op het uitzonderlijk zware werk getraind was.

Een sjouwer die door ouderdom of invaliditeit niet meer mee kon komen, werd nog wel eens als „zaadverschietter” aangesteld.

Moderne opslagruimten verdringen pakhuisen

Toen moderne opslagruimten in de vorm van silo's in gebruik kwamen, waarbij de belading zowel als de verschieting geheel mechanisch plaats vindt, werden de oude pakhuisen voor andere doeleinden gebruikt, verwaarloosd en ten slotte gesloopt. Zo werd „Visser” ingericht voor de opslag van kaas, waarvoor een aantal ramen in de voorgevel en stellingen met kaasplanken in de pakhuisruimte geplaatst werden. Toen ook dit bedrijf teneinde kwam, werd de N.V. „Polak en Schwarz” thans I.F.F. Nederland eigenaar van dit bijna drie eeuwen oude pakhuis; het werd voor de opslag van emballage materiaal gebruikt, terwijl aan het onderhoud weinig zorg besteed werd. Nu zou dus het ogenblik aangebroken kunnen zijn om hem een goed plaatsje te geven in de Zaanse Schans. Een onderzoek ter plaatse door deskundigen ingesteld, wees uit dat bij deze operatie 70 à 80 % van het weeg-, vloer- en zolderhout en 30% van het gebintheout vernieuwd zou moeten worden. Mede gelet op het feit dat momenteel geen arbeidskrachten beschikbaar zijn, moest het advies luiden, dat in de tegenwoordige omstandigheden de voorgenomen overplaatsing ontraden werd.

Misschien dat op een later en geschikter tijdstip een ander pakhuis aan de Schans kan worden toegevoegd.

Indien dit advies opgevolgd wordt is hiermede het tweede pakhuis afgewezen. Aanvankelijk had men nl. het oog laten vallen op het pakhuis „de Grote Arend”, staande bezuiden de kerk te Zaandijk. Een onderzoek wees echter uit, dat het dermate door houtworm was aangetast, dat vrijwel alles vernieuwd moest worden. Hoewel misschien oppervlakkig bezien niet zo aansprekend als de molens en de Zaanse huizen, hebben de Zaanse pakhuisen toch zoveel karakteristieks, dat het zeer gewenst blijft om ten minste één exemplaar aan de Schans toe te voegen. Het zal er een moeten zijn dat, wat de grootte betreft, in de schaal van de Schans past en door zijn afmetingen niet detoneert. Het uiterlijk van de verschillende nog bestaande exemplaren loopt nogal uiteen. Het onlangs gesloopte pakhuis „de Beer” aan het Ameland behoorde evenals het nog daar aanwezige „de Raven” en het verdwenen „Groningen”, dat aan de Zaan bij de Peperstraat stond, tot de grootste soort. De Mallegatsloot tussen Ameland en Breedweer was vroeger rijk aan pakhuisen: er waren tot voor kort acht aanwezig aan weerszijden van die sloot. Aan de Kogerkant stonden: „de Bonte Kieft” (huurwaarde in 1731 f 210,—) „de O” (hw. f 270,—) „de Bijkorf” (na 1731 gebouwd) terwijl aan de Zaandammerkant „de Beer”, „het Big” en „de Zeug”, „de Liefde” en „de Raven” stonden. Maar ook langs andere paden trof men, zoals gezegd meerdere pakhuisen aan.

Wat er nog staat

Nog aanwezig zijn o.a. aan de oostkant van de Zaan: het pakhuis ten noorden van de Albert Heijnsfabrieken, „Galatz”, ten zuiden van het viaduct „Wellust”, ten noorden ervan „de Tijd”, „Groeneboer”, „Rotterdam”, „Grote Kaar”, „Ketel”, „Nieuwe Aanleg” (Wormer), „Pentervan”, „Maas”, „Waal”, „Schepel”, „Riga” (verbouwd tot woonhuis), „Smyrna”.

Aan de westkant treft men nog aan: „Wildeboer” (ten zuiden van de Verkadefabrieken), de genoemde pakhuisen aan het Ameland; te Koog: „Memel”, „Welgelegen”, „Pellekaan”, „Leeuwarden”, „Asia”; te Zaandijk: „Kanarie”, „Vette Schaap”, „Vereniging”; in Wormerveer: „Verkeerd Begrepen”, „Dantzig”, „Eem”, „Eendracht”, „Dissel”, „Gouda”, „Nieuwe sluis”, „Purmerend”, „Grenada”, „Archangel” en het zeer grote „de Halm”. In Westzaan is het aan de Weelsloot staande pakhuis „Zeeman” een van de fraaiste en nog in goede staat verkerende Zaanse pakhuisen.

Hoewel deze opsomming geen aanspraak op volledigheid maakt, is het toch wel duidelijk, dat wil men een der nog aanwezige pakhuisen behouden, ook hier sprake is van „wacht niet te lang, want anders is er geen meer over”.

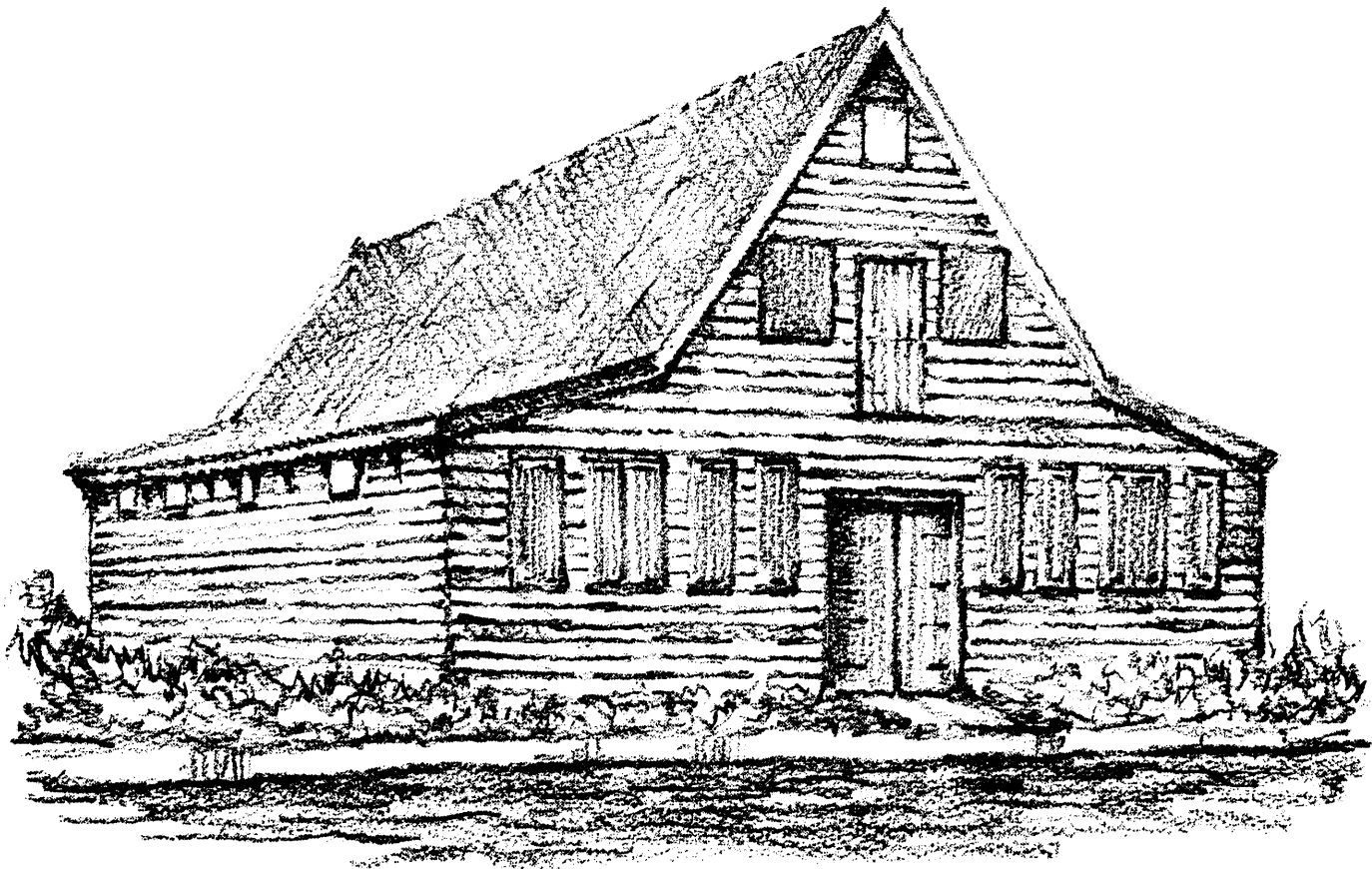
F. Mars

NASCHRIFT

Betreffende het pakhuis „Het Gouden Kompas” aan de Zeemansstraat bleek me na bestudering van het dossier dienaangaande in het gemeente-archief dat het pakhuis geschikt was voor de berging van 292 lasten of wel 600 ton graan en de terreingrootte 460 m² bedroeg.

In 1824 kocht Willem Joh. Helmcke het pakhuis op een veiling van de fa. Gebr. Bolongare Crevenna, met de bepaling dat de daarin aanwezige goederen er in mochten blijven tot de eigenaars die er uit haalden.

Pieter Duyn, graanfactor van beroep kocht in 1839 het pak-

huis voor *f* 1700,— terwijl hij in 1856 het daaraan ten westen grenzende weiland op een veiling verwierf.

In 1865 werden pakhuis en weiland door het overlijden van Pieter Duyn opnieuw in veiling gebracht. J. C. van Wessem kocht het pakhuis voor *f* 3050,—; Jan Pauw het weiland voor *f* 1100,—. De percelen daarna tezamen in veiling gebracht voor *f* 5150,— gekocht door Pieter Keg, graanfactor. In de omschrijving werd melding gemaakt, dat de kassen 1, 2, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13 en 14 dadelijk te aanvaarden, terwijl de andere kassen voor *f* 2,70 per maand verhuurd waren.

In 1880 verkocht Pieter Keg het aangrenzende weiland aan de gemeente, die daarop de school aan het Rustenburg stichtte. Ten slotte verkocht Meindert Willem Keg op 22 oktober 1887 „Het Gouden Kompas” voor *f* 3000,— aan de gemeente, onder voorwaarde dat het nimmer voor graanopslag verhuurd zal worden.

De reden waarom de gemeente besloot om het pakhuis aan te kopen was gelegen in het feit, dat het gebouw aan de Spoorstraat, waarin het kantoor van de gemeente-architect, de stadstimmerwinkel en de bergplaats voor materialen

gevestigd waren, in zeer bouwvallige toestand verkeerde. Indien men „Het Gouden Kompas” zou aankopen kon dit gebouw huisvesting aan deze gemeentelijke instellingen verschaffen; het was daartoe uitnemend geschikt.

De aankoop- en verbouwingskosten konden uit de opbrengst van de vrijkomende bouwterreinen aan de Spoorstraat bestreden worden. Bovendien kon de beweegbare brug in het Rustenburg ten noorden van de nieuwe school in een vaste veranderd worden en een toegang via de Zeemansstraat naar het nieuwe (nog altijd in gebruik zijnde) Gymnastiek- en exercitielokaal verkregen worden.

Zo werd het pakhuis tot onderkomen van wat we nu „Dienst Gemeentewerken” noemen.

In 1898 werd een gedeelte verhuurd aan Zwaardemaker, in 1906 werd het aan de houtkoper J. Simonsz en in 1909 aan de Ned. Meubel- en Houtwarenfabriek verhuurd voor *f* 300,— per jaar, welke huur in 1921 tot *f* 500,— verhoogd en in 1930 beëindigd werd. Korte tijd daarna is het gesloopt.

F. M.

ONZE JAARVERGADERING

Hier volgt een kort verslag van de gehouden Jaarvergadering op 24 september j.l. in restaurant „Loggen” te Zaandijk.

Na de opening door de voorlopige voorzitter, wekte deze de $\pm$ 46 aanwezigen ondermeer op, in eigen omgeving propaganda voor onze vereniging te maken, om voor 1964 een bedrag van f 5000,— te kunnen overmaken aan de Stichting.

Voor propagandamateriaal verwees hij de aanwezigen naar de secretaris.

Indien mogelijk verzocht hij degenen die de minimum-contributie van f 3,— betalen, dat te willen verhogen tot f 5,— Wat betreft de behandeling van statuten en reglement werd art. 2 van de statuten als volgt gewijzigd:

Art. 2. (Doel en middelen)

De vereniging stelt zich ten doel het verlenen van geldelijke steun aan de Stichting „De Zaanse Schans”, eveneens gevestigd te Zaandam, en al datgene te doen hetwelk verder in het belang der Stichting kan zijn.

Verder werd het woord „vrije”, in de 9e en 12e regels van art. 11 overbodig geacht, en dus geschrapt.

Het huishoudelijk reglement, leverde geen aanmerkingen op.

Indien statuten en reglement geheel gereed zijn, zal Koninklijke goedkeuring worden aangevraagd.

Op voorstel van de heer Mars werden, onder grote instemming alle leden van het voorlopig bestuur, bij acclamatie, tot bestuursleden gekozen.

Het bestuur is nu als volgt samengesteld:

Ads. Bouman,	Zaandam,	<i>voorzitter</i>	
B. Yskes,	Zaandam,	<i>secretaris</i>	
D. de Boer,	Wormerveer,	<i>penningmeester</i>	
G. C. Huig,	Westzaan	}	<i>leden</i>
J. Kaal,	Zaandijk,		
A. Neuhaus,	Wormerveer,		

De jaarverslagen, opgenomen in No. 7 van „Anno 1961”, werden zonder meer goedgekeurd.

De heren Nachbar en Ohlen werden in de verificatie-commissie benoemd.

De rondvraag bracht geen nieuws naar voren, en zo kon om $\pm$ 9 uur de pauze worden aangekondigd.

Na de pauze kwam ons lid de heer F. Mars, heemkundige, met de causerie en dia's over Oude Zaanse huizen en Kerken. Nu de veranderingen aan en op de Dam te Zaandam, in de belangstelling van velen staan, was het een goede gedachte van de heer Mars, deze omgeving onder de loep te nemen, veel goede afbeeldingen uit het verleden werden ons daarvan getoond, en nader toegelicht.

Het tweede gedeelte toonde ons de vele historische Kerkgebouwen van onze streek, zowel wat het interieur als het exterieur betreft. Menige aanwezige heeft zonder twijfel, veel voorheen ongeweten dingen gezien.

Precies half elf sloot de voorzitter deze eerste jaarvergadering en sprak de hoop uit dat het bestuur volgend jaar nog meer leden zal mogen begroeten.

B. Yskes

GOED JAARS ENDJES

Bekend mag worden verondersteld, dat men vroeger in onze streek, als men in zaken een goed jaar had gehad, weer een eindje verder aan zijn houten woning bouwde.

Zo willen wij ook, nu wij na 1961 voor de Zaanse Schans goede jaren van ontwikkeling beleven, in deze rubriek die goede „endjes” vermelden.

Tevens willen wij van deze gelegenheid gebruik maken om korte berichtjes te brengen.

- * Aan het huis voorheen Zeilemakerspad Westzaan wordt thans gewerkt door de Aannemersfirma Zijp uit Wormer.
- * De Haremakerij, waaraan de firma Onstein uit Aerdenhout werkt is nagenoeg gereed.
- * De firma Ent uit de Rijk heeft op zich genomen het pand voorheen Noorderkerkstraat Zaandam, in gereedheid te brengen.
- * De Zaanse Schans komt in de publicatie. In het propaganda-boekje van de Zaanse V.V.V. wordt hij als bezienswaardigheid genoemd. Dat laatste is ook het

geval in het boekje „Zaandam, uw stad” dat aan nieuwe bewoners van Zaandam zal worden uitgereikt.

- * De paltrokmolen „De Gecroonde Poelenburg” is op 22 november officieel in gebruik genomen in tegenwoordigheid van tal van autoriteiten, door de heer H. J. Simonsz, houtkoper te Zaandam.
- * Wat betreft de woning voorheen Mr. Cornelispad 73 kan worden bericht dat deze op 12 december, hangende in takels, per as naar de Zaanse Schans is vervoerd.
- * Het nieuwe verenigingsjaar is reeds begonnen. Om de Penningmeester een Goed Jaars Begin te bezorgen gelieve men zijn contributie te gireren vóór 31 december a.s. Het postgironummer is: No. 42940 van de Nutspaarbank Zaandam, ten behoeve van boekje no. 9343.
- * Een dito „Begin” voor de secretaris zou kunnen zijn dat zich correspondenten voor onze vereniging melden voor de gemeenten: Krommenie, Wormer, Oostzaan, Assendelft en Jisp.